

YHDENVERTAISUUS- JA TASA-ARVOSUUNNITELMA 2019-21

Käsipalloa voivat pelata kaikki

Käsipalloliiton yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmassa esitellään liiton toimintaa yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon näkökulmasta. Suunnitelma on laadittu ensimmäisen kerran 2016 ja nyt sille on tehty päivitys seuraavaksi kolmeksi vuodeksi. Päivityksen pohjaksi liitto toteutti vuonna 2018 yhdenvertaisuuskyselyn.

Kyselyn avulla päivitettiin näkemys yhdenvertaisuuden toteutumisen nykytilasta Käsipalloliitossa. Kyselypohjana käytettiin Suomen Olympiakomitean liikuntajärjestöille tarjoamaa yhdenvertaisuuskyselyä ja se lähetettiin kaikille liittoon työsuhteessa oleville sekä liiton luottamushenkilöille.

Kyselyyn vastasi 18 henkilöä. Iältään vastaajista 72 % oli yli 49-vuotiaita, 11 % 40-46 -vuotiaita ja 17 % 30-39 -vuotiaita. Alle 30-vuotiaita kyselyyn ei vastannut. Kysymykseen vastaajan sukupuolesta vastasi 17 henkilöä. Heistä naisia oli 24 % ja miehiä 76 %.

Kysely osoitti, että Käsipalloliitossa on mietitty yhdenvertaisuus- ja tasa-arvokysymyksiä ja asioita on pystytty viemään eteenpäin. Liiton ilmapiiri koettiin innostavammaksi, moniarvoisemmaksi ja avoimemmaksi (v. 2018 KA 4,28/5 vrt. v. 2016 KA 3,65/5) kuin vielä pari vuotta sitten. Silloinkin luvut olivat jo kohtuullisen hyvät. 50 % kyselyyn vastanneista on sitä mieltä, että yhdenvertaisuus huomioidaan järjestön strategisessa suunnittelussa ja toimintasuunnitelmissa jollakin tavalla. Tosin vain yhden mielestä vähemmistöt ja niiden osallisuus liiton toiminnassa on keskeinen ja pysyvä osa liiton strategista suunnittelua.

Käsipalloliitto nimesi jälleen työryhmän valmistelemaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaa. Ryhmä tarkastelee suunnitelman ajantasaisuutta vuosittain sekä tekee ehdotuksia uusista suuntauksista. Ryhmän tehtävänä on myös varmistaa, että suunnitelma viestitään jäsenistölle. Suunnitelman hyväksyy aina liittohallitus.

Työryhmän kokoonpano 2019:

Jari Henttonen (pj) liittohallituksen puheenjohtaja

Jessica Ranta-aho liittohallituksen ja nuorisovaliokunnan jäsen

Päivi Mitrunen toiminnanjohtaja

Taneli Tiilikainen kilpailupäällikkö, kilpailuvaliokunnan puheenjohtaja

Yleistä

Käsipalloliitto on sitoutunut Reilun Pelin -periaatteisiin ja haluaa edistää omalta osaltaan jokaisen tasavertaista mahdollisuutta liikuntaan ja urheiluun.

Liitto on osallistunut eri tavoin yhdenvertaisuusasioiden edistämiseen. Euroopan Käsipalloliiton (EHF) liittyminen naisten tasavertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista urheilussa tukevaan Brightonin julistukseen sai alkusysäyksensä Suomen aloitteesta vuonna 2011. Asiaa pidettiin yllä vuosittain, kunnes vuonna 2016 EHF allekirjoitti sopimuksen (Brighton plus, päivitetty Helsingissä 2014).

Liittohallitus linjasi kaudesta 2015–16 alkaen erityisen Fair Play -näkökulman, joka antaa tuomareille ja otteluvalvojille eväitä puuttua tiukemmin syrjivään tai muutoin osoittelevaan kielenkäyttöön. Lisäksi Käsipalloliitto on ollut vuonna 2016 aktiivisesti mukana näyttämässä punaista korttia rasismille. Maajoukkueiden osallistumisen jälkeen projekti on edennyt seuratasolle.

Vuonna 2018 Käsipalloliitto liittyi Väestöliiton koordinoimaan Et ole yksin -palveluun, jonka tavoitteena on vähentää ja ennalta ehkäistä epäasiallista käytöstä ja häirintää urheilussa. Väestöliiton ja urheilujärjestöjen yhteishankkeella pyritään takaamaan, että jokainen voi harrastaa urheilua turvassa.

Tuhansista harrastajista huolimatta monille erityisryhmille ei löydy juuri omiin tarpeisiin räätälöity ryhmiä. Seuroissa kuitenkin ylläpidetään avoimia ryhmiä, joihin ovat tervetulleita pelaamaan kaikki iästä ja valmiuksista riippumatta. Seurat ovat myös ottaneet mukaan omiin erityisryhmiinsä mm. kehitysvammaisia. Mielenterveyskuntoutujien SM-turnaus on liiton vuosittain järjestämä odotettu tapaus, jonka suojelijana on nähty mm. presidentti Tarja Halonen.

Yleinen ilmapiiri

Järjestön yleinen ilmapiiri koetaan kyselyn mukaan erinomaiseksi (v. 2018 KA 4,28/5 vrt. v. 2016 KA 3,65/5) ja luottamushenkilöiden sekä henkilökunnan koetaan olevan samanarvoisia (v. 2018 KA 4,17 vrt. v. 2016 KA 3,94/5). Myös keskustelu yhdenvertaisuuteen liittyvissä asioissa on liitossa kehittynyt (v. 2018 KA 3,72 vrt. v. 2016 KA 3,18).

Kaikki kokivat, että liiton työntekijä tai luottamushenkilö voisi tuoda liiton järjestämän urheilutapahtuman avec-tilaisuuteen samaa sukupuolta olevan puolisonsa. Lisäksi kaikki vastaajat olivat sitä mieltä, että liiton järjestämiin juhlatilaisuuksiin ja illanviettoihin on helppoa osallistua, vaikka ei käyttäisi alkoholia.

Esteettömyyden toteutuminen

Liitto järjestää toimintaa mahdollisimman monipuolisesti erilaisiin tarpeisiin. Harrastesarjat ovat matalan kynnyksen sarjoja, joissa kustannukset, mm. lisenssihinnat, on pidetty alhaisina. Juniori-ikäluokissa on mahdollisuus osallistua haastajasarjoihin, joissa pelien määrä on lähtökohtaisesti vähäisempi kuin kilpasarjoissa. Myös eri-ikäisten seniorisarjoja järjestetään kysynnän mukaan ja vuodelle 2019 toteutetaan ensimmäistä kertaa naisten 35v. SM-turnaus.

Eri ryhmien mahdollisuuksia osallistua liiton toimintaan ei kyselyn mukaan pääsääntöisesti koeta hankalaksi, mutta tiettyjä ongelmia on havaittu. Harrastajamäärä ei ole toistaiseksi riittänyt kaikkien erityisryhmien, kuten pyörätuolikäsi-pallon, järjestämiseen. 67 % vastaajista kuitenkin katsoo, että järjestöllä on toimintaa vammaisille harrastajille ja muille erityisryhmille. 72 % on sitä mieltä, että toimintaa pyritään kehittämään aiemmin tavoittamattomille tai aliedustetuille ryhmille, kuten maahanmuuttajille ja liikkumis- ja toimimisesteisille.

Käsipalloliitto järjestää kaikki maaottelutapahtumat sellaisissa puitteissa, joissa liikkumisrajoitteisille henkilöille voidaan tarjota riittävästi paikkoja. Myös liiton uusien toimitilojen koetaan olevan jonkin verran esteettömämpi ja saavutettavampi kuin aikaisemman tilan (v. 2018 KA 4,2 vrt. v. 2016 KA 3,88/5).

Esteettömyyttä ja saavutettavuutta katsotaan edistettävän kohtuullisesti (v. 2018 KA 3,78 vrt. v. 2016 KA 3,24/5).

Käsipalloliiton lisenssipelaajista 54 % (v. 2016 57 %) on miespuolisia ja 46 % (v. 2016 43 %) naispuolisia. Liitto pyrkii toimenpiteillään edistämään tasa-arvoa. Esimerkiksi maajoukkueisiin panostetaan taloudellisesti puhtaasti urheilullisten kriteereiden pohjalta ja aikuisten SM-tasolla noudatetaan samoja toimintaohjeita ja kriteereitä sekä miehissä että naisissa. Myös yhteisiä kokouksia järjestetään.

Toimenpiteistä huolimatta kaksi vastaajista oli havainnut tai kohdannut kertaluontoista syrjintää työyhteisössä tai luottamustoiminnassa. Syrjinnän oletetuista syistä mainittiin: ikä, sukupuoli, mielipiteet, seksuaalinen identiteetti, syntyperä tai etninen tausta sekä aikaisempi erimielisyys.

Vuonna 2016 kukaan ei ollut sitä mieltä, että liitolla olisi toimintatapa tilanteisiin, joissa harrastaja/urheilija kokee tullessa syrjityksi. Vuonna 2018 33 prosenttia oli sitä mieltä, että määritelty toimintatapa on olemassa. Kyselyn jälkeen loppuvuonna 2018 Käsipalloliitto meni mukaan Väestöliiton ja urheilujärjestöjen yhteiseen Et ole yksin -palveluun, johon syrjityksi itsensä kokenut henkilö voi luottamuksellisesti olla yhteydessä ja saada apua. On siis oletettavaa, että avun saaminen syrjintätilanteissa on kehittynyt edelleen kyselyn jälkeen.

Viestintä

Käsipalloliiton tavoitteena on aktiivinen ja ajantasainen viestintä. Viestinnässä käytetään hyväksi useampia kanavia ja myös jäsenseurojen omia tiedotteita jaetaan liiton kautta eteenpäin. Eri medioissa olevia käsipalloartikkeleita (sekä suomen-, ruotsin- että englanninkielisiä) jaetaan ja näin tarjotaan uusinta tietoa harrastajille ja seuraajille.

Huippukäsipalloa näytetään mm. Ylen kanavilla ja VeikkausTV:ssä. Tarjolla on sekä miesten että naisten otteluita. Liitto on myös antanut luvan useille seuroille sekä eri suoratoistopalveluille striimata otteluitaan. Käsipalloliitto tuottaa Euroopan liiton määritysten mukaisesti TV-signaalin kaikista miesten ja naisten toisen vaiheen EM-karsintaotteluista.

Käsipalloliiton virallinen kieli on liiton peruskirjan mukaan Suomi, mutta liitto on ylpeästi kaksikielinen järjestö, sillä monella pelaajalla ja lajin seuraajalla on kotikielenä ruotsi. Palvelua saa myös muilla kielillä, kuten vastausten perusteellakin voidaan päätellä (94 % on sitä mieltä, että palvelua saa myös muilla kielillä kuin suomeksi ja ruotsiksi).

Liitto tiedottaa avoimesti päätöksistä ja linjauksista ja ne tehdään aina yhteistyössä jäsenten kanssa. Liiton nettisivusto on virallinen tiedotuskanava, lisäksi käytetään aktiivisesti Facebookia, Twitteriä ja Instagramia. Facebookissa liitolla on yli 4400 seuraajaa ja määrä kasvaa koko ajan. Twitterissä seuraajia on lähes 1000.

Suoraan jäsenille lähtevät tiedotteet ovat yleisiä, jotta tavoitettavuus olisi mahdollisimman hyvä. Liiton viestintä nähdään hieman aiempaa avoimempänä, monipuolisempänä ja kattavana (v. 2018 KA 3,72 vrt. v. 2016 KA 3,35).

Uutisten yhteydessä pyritään julkaisemaan myös aiheeseen liittyviä kuvia tekijänoikeudet huomioon ottaen. Kuvien merkitys ja niiden jakaminen on kasvanut varsinkin nuorten keskuudessa ja kuvia valitaan mahdollisimman monipuolisesti, jotta ne edustaisivat ja puhuttelisivat monia ryhmiä.

Osallistuminen ja vaikuttaminen

Sarjoja järjestetään kaikille ikäryhmille, molemmille sukupuolille, lapsista aikuisiin. Seniorisarjoja ja erityisryhmien sarjoja järjestetään kysynnän mukaan. Viime vuosina on järjestetty esimerkiksi mielenterveyskuntoutujien SM-turnaus vuosittain. Tytöt/naiset saavat sääntöjen mukaan pelata myös poikien/miesten sarjoissa.

Käsipalloliiton lisenssipelaajien ikä- ja sukupuolijakauma 2017-2018 (yhteensä 4156 lisenssiä):

Nuoret (-20v.)	Tytöt	50 %
	Pojat	50 %
Aikuiset	Naiset	37 %
	Miehet	63 %
Yhteensä	Naispuolisia	46 %
	Miespuolisia	54 %

Liittohallituksessa on kahdeksan henkilöä, joista kaksi on naispuolisia. Hallituksessa on tällä hetkellä 28–55-vuotiaita jäseniä ja hallituksen jäsenten toimikausi on kolme vuotta. Jäsenyhdistykset asettavat ehdokkaat hallitukseen. Liiton säännöissä mainitaan, että eri sukupuolet tulee olla edustettuna liittohallituksessa.

Valiokuntia on kuusi: kilpailu-, kurinpito-, nuoriso-, erotuomari-, ansiomerkki- sekä valmennusvaliokunnat. Eri valiokunnissa on jäsenenä seurojen edustajia, aktiivipelaajia ja -valmentajia sekä käsipallon harrastajia ja kehittäjiä. Myös liiton henkilökunta on edustettuna valiokunnissa. Valiokuntien jäsenet ovat kotoisin koko käsipallo-Suomesta. Valiokuntien jäsenistä 21 (v. 2016 22) on miehiä ja 10 (v. 2016 6) naisia, joten kehitys on ollut tavoitteiden mukaista.

Maajoukkueita on menestyksestä ja vuodesta riippuen käynnissä yhtäaikaaisesti 6-9, joista 2 on aikuisten ja 4-7 nuorten maajoukkuetta. Maajoukkueiden joukkueenjohtajaksi nimetään aina saman sukupuolen edustaja.

Maajoukkuetoimintaan osoitetaan rahoitusta samoilla periaatteilla niin tyttöjen/naisten kuin poikien/miesten puolella. Nuorten maajoukkueiden pelaajien omavastuuosuudet ovat samat. Menestyksestä ja turnauspaikoista riippuen eri maajoukkueiden budjetti vaihtelee vuosittain. Mikäli kansainvälistä menestystä ei tule, tilalle järjestetään muuta toimintaa.

Liitolla on maajoukkuerahasto, josta vähävaraisille on mahdollisuus saada tukea omavastuuosuuden maksamiseksi. Kyselyn mukaan 78 % on sitä mieltä, että vähävaraiset on huomioitu järjestön toiminnassa. Vuoden 2016 kyselyssä 93 % oli samaa mieltä. Rahastosta on myönnetty vuosi vuodelta enemmän tukea, joten

hieman heikentynyt luku kielii toiminnan laajenemisesta ja siitä, että rahasto on tunnetumpi ja sen myötä myös hakijoita on enemmän.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvo organisaatiossa

Käsipalloliitossa on viisi henkilöä (kolme miestä ja kaksi naista) vakituksessa työsuhteessa, kaksi määräaikaista ja lisäksi kaksi valmentajaa. On myös huomioitava, että henkilökunta on kolmesta eri ikäluokasta (30–50). Käsipalloliitto ottaa lisäksi harjoittelijoita tarpeen ja kysynnän mukaan. Myös opinnäytetöiden tekemiseen käsipallosta annetaan neuvonta-apua.

Liiton henkilökunnalla on mahdollisuus osallistua eri koulutuksiin oman kiinnostuksen ja työtehtävien mukaan. Käsipalloliitto osallistuu yhteiseen työsuojelutoimintaan ja tukee työntekijöiden perhevapaille osallistumista.

Liiton kouluttajakoulutukseen valitaan osallistujat yksinomaan pedagogisten sekä lajitaitojen perusteella. Valmentaja- ja ohjaajakoulutukseen ei ole rajoitteita, vaan kaikki kiinnostuneet henkilöt voivat osallistua. Koulutusmateriaalit valitaan siten, että eri sukupuolet ja etniset taustat ovat edustettuina.

Kyselyn mukaan 2 (v. 2016 4) vastanneista oli kohdannut tai ollut todistamassa syrjintää työyhteisössä tai luottamustoiminnassa. Syrjinnän syistä kysyttäessä nousivat esiin, ikä, sukupuoli, mielipiteet, seksuaalinen identiteetti, syntyperä tai etninen tausta sekä aikaisempi erimielisyys aikaisempi.

33 % (v. 2016 0 %) vastaajista oli sitä mieltä, että järjestöllä on määritelty toimintatapa, miten edetään tilanteessa, kun on havaittu syrjintää tai tultu itse syrjityksi. Tässä on menty eteenpäin ja on oletettavaa, että tämä kehittyi edelleen parempaan suuntaan, kun on liitytty mukaan Et ole yksin -palveluun.

Yhteenveto

Liitto oli kyselyyn vastanneiden mielestä onnistunut mm. seuraavissa yhdenvertaisuusasioissa:

- kieliryhmien huomioiminen (suomi, ruotsi, englanti)
- maahanmuuttajat
- sukupuolijakauma lähes 50/50
- seksuaalivähemmistöjen huomioiminen luonnollisena asiana

Seuraavissa yhdenvertaisuusasioissa nähtiin kehittämismahdollisuuksia

- vammaisurheilun kehittäminen
- erikseen suunniteltu toiminta maahanmuuttajille

Kaiken kaikkiaan kyselystä kävi ilmi, että yhdenvertaisuus- ja tasa-arvoasioita on mietitty Käsipalloliitossa ja kehitystä myönteiseen suuntaan on tapahtunut monissa asioissa. Yhdenvertaisuusasioiden tietoisuutta huomioon ottamisen on kuitenkin oltava jatkuvaa, jotta myönteinen kehitys voi jatkua.

Yhdenvertaisuuden edistäminen toiminnassa 2019-21

1. Laaditaan toimintaohje rasistiseen käyttäytymiseen puuttumiseen otteluissa ja osallistutaan syrjinnän vastaisiin kampanjoihin kuten Punainen kortti rasismille!
2. Viestitään Et ole yksin -palvelusta, joka tarjoaa apua epäasiallisen käytöstä tai häirintää urheilussa kohdanneille
3. Ollaan mukana MLL:n ja Folkhälsan toteuttamassa Trygga relationer inom idrott -hankeessa, jossa rakennetaan toimintatapoja turvallisen ja viihtyisän harrastusilmapiirin tueksi.
4. Organisoidaan yhdessä yhteistyökumppaniemme kanssa erityisryhmien sarjoja kuten mielenterveyskuntoutujien SM-turnaus ja kannustetaan seuroja perustamaan erityisryhmiä
5. Luottamuselimien ja työryhmien henkilövalinnat ovat monimuotoisia, jotta ryhmiin varmistetaan tarvittava monipuolinen osaaminen
6. Taataan harrastus- ja osallistumismahdollisuus toimintaan riippumatta iästä, tavoitteista ja lähtökohdista.

Yhdenvertaisuustyöryhmä vastaa suunnitelman toteutumisen seuraamisesta sekä esittää hallitukselle muutoksia suunnitelmaan.

20.5.2019 Suomen Käsipalloliiton liittohallitus

